

Iso-Äiniö, Joenniemi, Myllykselä ja Vähimaa -kylälehti

3/2019 joulukuu
Äinämöinen

LIISA-MARJATTA PIETINEN

MATTI PIETINEN

SISÄLTÖ:

2 Pääkirjoitus
3 Kylän kuulumisia
4 Tupalan talomuseon
konepäivät

6 Yleisurheilutuloksia
7 Siiri Riukka armeijassa
8 Evakkomuistoja
9 Luonnonsuojelualue
10 Inkilän Ilmarin kauppa

10 Kirjasto
11 Tiedotteet
11 Kylätoimikunta
12 Tapahtumakalenteri

PÄÄKIRJOITUS

Kylätalon nimeä on taas rukattu. Kyläkokouksessa saatiin helmikuussa kokousyleisöltä useita nimiehdotuksia ja lopulta kyläyhdistyksen päätöksenä oli *Äinään seudun seurojentalo Äinölä*. Nimi saattaa kuulijoiden suussa muovautua joksikin muuksi, mutta kunhan ollaan samaan rakennukseen menossa markkinoille tai muihin järjestettyihin tapahtumiin. Pelkkä Äinölä voisi olla kutsumanimenä lyhyt ja ytimekäs sekä helpompi muistaa.

Hemmo Honkalan ja apujoukkojen järjestämä, melkein 2000 vierailijan elokuinen kaksipäiväinen Tupalan talomuseon konepäivät -tapahtuma ylitti paikallisen uutiskynnyksen. Alueella koreili noin 80 vanhaa traktoria, puksutti 30 maamootoria ja useilla työnäytöksillä esitettiin perinteisiä työmenetelmiä. Asikkalan hyvinvointilautakunta on valinnut ansaitusti konepäivät vuoden kulttuuriteoksi. Hemmo on kutsuttu Asikkalan omiin "linnanjuhliin" itsenäisyyspäivänä, jossa tunnustuspalkinto luovutetaan. Onnea Hemmolle!

Elävänjoulukalenterin vierailukohteet kuljettavat meitä joulukuussa kylien alueella toinen toistaan erilaisemmissa kohteissa. Nyt on virallinen kutsu tutuille ja tuntemattomille vierailla eri taloissa ja paikoissa. Vaihtoehtoista on valittavana mieleinen luukku tai vaikkapa käydä kurkistamassa jokaista luukkuja, ei meillä lasketa... Nähdään luukuilla!

*Hyvää lähestyvää joulunaikaa ja tapahtumarikasta tulevaa vuotta!
Leppoisia lukuhetkiä Äinämöisen parissa!*

Liisa-Marjatta Pietinen
Äinämöisen toimitus

30.11.-1.12.la-su JOULUHERKKUJA Lihamynti Perttulan tilalla klo 11-14 os. Vähimäentie 119	8.12. su 2. adventin KUVA-ARVOITUS kylän facebook sivuilla. fb/äinämöisen	6.12. pe SUOMI 102 v. Itsenäisyyspäivän lipunnosto Pro Patria- patsaalla klo 8 os. Kaurilantie 50	8.12. su Hille Rin "JOLUPUOTI JA KAHVILA" Os. Kaurilantie 275 Auki joulukuussa vain sunnuntaisin klo 12-17	10.12. ti Länsi-Asikkalan PISTETÄÄN PIPARIKSI Leivotaan porukalla pipareita asumispalveluyksiköihin klo 18-20, os. Rajasuontie 305 Oma essu mukaan	
12.12. to PELLILÄN KIRJASTO Kirjasto auki klo 16-19 Juukkalantie 12	13.12. pe "TUUVINKI PERNA JA TUNNELMAA" Perunamynti sekä hepan ja koiran sillittelyä klo 17-19 os. Mullykseläntie 196	13.12. pe LAAVUTULET Aatun laavulla tulet klo 19 Malkaniementien risteyksestä lyhtyopastus. Omat makkarat mukaan!	14.12. la JOULUKUUSIMVYNTI Tee perinteinen kuusenbaku. Äinääntie 376, oma sala mukaan ja maksu käteisellä klo 10-13	15.12. su JOULUPOLKU METSÄN SIIMEKSESSÄ klo 18-19 Murrantie 15 Parkkipaikka tien päässä	
21.12. la JOULULAULUILTAMAT NIEMIMÄESSÄ klo 18 os. Kukkuramäentie 14 Joulukorttikilpailu sekä hinkkuarpajaiset	24.12. ti RAUHAISAA JOULUA! 	ÄINÄÄN SEUDUN ELÄVÄJOULUKALENTERI 2019 Lisätietoa tapahtumista fb-sivulta			31.12. ti KYLÄN YHTEINEN ILOTULITUS klo 18 Kylätalolla, os. Mullykseläntie 27

KYLÄN KUULUMISIA

TEKSTIT: LIISA-MARJATTA PIETINEN

Karsillan lammella raju taistelu joutsenen poikasen hengestä

Vaimoni havahtui aamulla 9.9.2019 klo 7.00 joutsenten (emo ja 2 poikasta) hätäiseen kirkunaan. Lähdin kiireellä katsomaan vastarannalle ääntelyn syytä. Joutsenen poikanen oli sotkeutunut ohueen naruun, joka oli kietoutunut siipien ja jalkojen ympäri. Poikanen oli avain nääntynyt ja näytti olevan hukkumaisillaan.

Kahlasin veteen ja vedin varovasti irrallaan olevan narun päästä poikasta rantaan. Huusin naapurin Kirstiä avuksi narusotkun avaajaksi. Itse pidin häntäntynnyttä, räpiköivää ja aivan uupunutta lintua sylissäni. Saimme irrotettua narun ja päästimme joutsenen veteen. Helpotus oli suuri, kun poikanen lähti uimaan kohti äännelevää emoa. Perhe oli taas kasassa. Naapuri Hynninen soitti ja kertoi nähneensä koko joutsenperheen myös pelastuneen poikasen elossa ja tiukassa lentoharjoituksessa.

Juha Vaso

Iso-Äiniön Kasilla oli ruskan värit ja talviset maisemat

MATTI PIETINEN

Kolmatta kertaa järjestetty tapahtuma, lokakuun viidentenä päivänä, keräsi 28 liikkujaa. Kirpakka sää, yöllä satanut ensilumi ja ruskan kirkkaat värit loivat hyvät puitteet liikuntatapahtumalle. Naisten ja miesten sarjoissa palkittiin voittajat sekä osallistujien kesken arvottiin juomapakkaus. Sponsoreina

toimi Entratum, Niemimäen juhla- ja majoitustila, Ryhdinrakentaja ja R-kioski Vääksy.

Neljännet lastenkirjat

Tänä syksynä julkaistu Heidi Viherjuuren Hilja ja operaatio joulun taika -kirjassa eletään jouluisissa tunnelmissa. Heidn kirjoja myydään jo Saksassa. Seija Helanderin uutuuskirja Hilppa Hömötiainen paneutuu vanhojen korpimetsien asioihin. Molempien kirjailijoiden teokset ovat heidän neljännet lastenkirjansa.

LIISA-MARJATTA PIETINEN

LASTUKIRJASTO

Heidi Viherjuuren ja Seija Helanderin uudet lastenkirjat.

Kun joulu on

SÄVEL: OTTO KOTILAINEN, SANAT: ALPO NOPONEN

Kun maass' on hanki ja järvet jäässä ja silmä sammunut auringon, kun pääsky pitkän on matkan päässä ja metsä autio, lauluton, käy lämmin henkäys talvisäässä, kun joulu on, kun joulu on.

Ei huolta, murhetta kenkään muista, ei tunnu pakkaset tuikeat, vain laulu kaikuvi lasten suista, ja silmät riemusta hehkuvat, ja liekit loistavat joulupuista, kun joulu on, kun joulu on.

On äiti laittanut kystä kyllä, hän lahjat antaa ja lahjat saa. Vaan seimi, pahnat ja tähti yllä ne silmiin kalleina kangastaa! Siks' mieli hellä on kristityllä, kun joulu on, kun joulu on.

Tupalan talomuseon konepäivät 17.-18.8.2019

Savu nousi, vesi roiskui ja pellon rivistössä soi maamoottorien oma "musiikki". Teksti ja kuva: Liisa-Marjatta Pietinen

Hemmo Honkalan talomuseolla järjestettiin maan-kuulut, viihtyisät, monipuoliset, tapahtumarikkaat ja paljon puhutut konepäivät elokuun 17.-18. päivinä. Museoisännän laaja ystäväjoukko sai olla jo muutamaa viikkoa aikaisemmin mukana valmistelu-työissä. Koneita alkoi ilmestyä suoriin riveihin pellolle pari viikkoa aikaisemmin. Järjestelyiden kokonaisuudesta vastasi vahvana taustahahmona ollut Arto Jussila. Kaunis, lämmin ja sateeton sää oli otollinen noin 2000 hengen ulkoilmatapahtumalle.

Liikenteenohjaajat osoittivat pellolle autoille nauhoitetulle alueelle paikat. Harrasteparkkiin ohjattiin riittävän vanhat autot tai moottoripyörät.

Kansanedustaja Hilkka Kemppi esiintyi, everstiluutnantti evp V.K. Simola, Onerva Hintikka ja EU-virkamies Risto Artjoki perhekuntansa kanssa vierailivat tapahtumassa. Valmet Martat ajoivat tyllihameissa traktoreilla ja Vanhan Savotan Enso Kutsetti soitti erikoisilla soittimilla.

Hevoskierto, Rapalan veneitä ja vanhoja työkoneita löytyi useista katoksista. Aittojen, saunojen ja rii-

hien ovista sai kurkistaa vapaasti sisään. Aito 100 vuotta vanha puucee palveli yleisöä, navettamuseossa säilytettiin kotitarveastioita ja maidonkäsittelyn välineitä. Pellolla oli 80 traktoria, 30 maamoottoria, puimureita ja naapurin puolelle jatkui Markku Riukan armeijan kalustorivistö.

Tilan viirissä on vuosiluku 1539. Talomuseon pärekatto on uusittu vuonna 2006. Suljettu susipiha oli rauhoittumisen ja kahvihetken tyyssija varjostavine omenapuineen. Tapahtuma veti monia kävijöitä mukaan molempina päivänä, ja yleisöstä löytyi vieraita myös Saksasta ja USA:sta asti.

Nälkä tai jano ei yllättänyt, kun eri puolilla tapahtuma-aluetta oli aina jotain tarjottavaa. Kaikille ruokapisteille riitti asiakkaita. Konehallissa tarjoiltiin Katin ruokapalvelun soppaa kahvilla ja letuilla, Viitailan seurantalons teltalla konekentän reunalla polttomoottorien säestämänä oli pisimmät lettukahvi- ja makkarajonot. Äinään seudun kyläyhdistys ei välttynyt myöskään jonotukselta talopihan vuonna 1873 rakennetun savusaunan kahviopisteellä. Samainen

sauna osallistui vuonna 2001 Saunaseuran kilpailuun.

Työnäytöksissä maamoottorit pyörivät yksinään ja loput olivat voimanlähteinä työkoneille. Viljaa pui-
tiin, pärehöylällä tehtiin kattopäreitä, vuoltiin heinä- ja aidan seipäitä ja halottiin saunapuita. Kynnön SM-mestari Reijo Elk Nurmijärveltä suoritti kyntö-
näytöksen Suomen lippu liehuen. Riukuaitaa valmis-
ti Matti Partio Ristiinasta, lenkkivitsojen tekoa esit-
teli Reino Halin Lammilta ja seppämestari Seppo
Hannula Eurajoelta poikansa kanssa takoivat koris-
te-esineitä. Asikkalalaiset miehet, Erkki Raunio oli
tekemässä saunavastoja ja Veikko Honkala tiiliä.

LIISA-MARJATTA PIETINEN

Seppämestari Seppo Hannula Eurajoelta.

Käsityöläisten värikkäin tuottein koristeltu lato kut-
sui jo kaukaa luokseen. Myytävänä oli Lea Lahden
retrovaatteita ja valmispellavaliinoja, Leena Kempin
kortteja ja rautalankatöitä sekä Sirkka-Liisa Rauta-
vuon lammastilan villatuotteita. Savotan kämpän
Hartsu herran puodissa myytiin erähenkisiä asus-
tetta ja tarvikkeita. Veijo Kurkinen myi ja esitteli ul-
lakkonsa aarteita. Tapahtuman vilskeessä olivat
myös rukkaskauppias sekä laku- ja hunajanmyynti-
pisteet. Maalaistunnelmaa loivat pari häkkikukkoa,
joiden nimet oli Arto ja Hemmo.

*Asikkalan hyvinvointilautakunta on valinnut Tu-
pala talomuseon konepäivät kunnan vuoden
2019 kulttuuriteoksi. Hemmo Honkalalle osoite-
taan huomionosoitus kunnan itsenäisyysjuhlassa
6.12.2019.*

LIISA-MARJATTA PIETINEN

Ristiinalaisen Matti Partion riukuaidan teon taidonnäyte.

TEKSTI: LIISA-MARJATTA PIETINEN

LIISA-MARJATTA PIETINEN

*Hemmo Honkala myhäili tytyväisenä tapahtuman saamaa suur-
ta suosiota ja sai kannustusta järjestää tapahtuma museoalueel-
lansa jonkun vuoden kuluttua uudelleen. Hemmon päällä olevat
isän pussihousut ovat 50-luvulta ja liivi on papan perua .*

Äinään seudun yleisurheilutuloksia 105 vuoden ajalta

Jalmari Seppälä Vähimaasta oli maamme parhaita kestävyysjuoksijoita vuonna 1914.
Tulokset kokosi Esko Riukka.

MIEHET

100 m

Aaltonen Martti	11.6	1951
-----------------	------	------

800 m

Tuomaila Martti	1.58.9	1953
-----------------	--------	------

1000 m

Tuomaila Martti	2.37.1	1952
-----------------	--------	------

1500 m

Tuomaila Martti	3.58.0	1954
-----------------	--------	------

3000 m

Tuomaila Martti	8.39.8	1953
-----------------	--------	------

Riukka Esko	8.48.2	1961
-------------	--------	------

Riukka Timo	9.06.8	1984
-------------	--------	------

Seppälä Jalmari	9.18.2	1914
-----------------	--------	------

5000 m

Tuomaila Martti	14.48.6	1953
-----------------	---------	------

Riukka Esko	15.03.8	1961
-------------	---------	------

Riukka Timo	15.38.4	1982
-------------	---------	------

Seppälä Jalmari	16.15.0	1914
-----------------	---------	------

10 000 m

Tuomaila Martti	32.31.6	1954
-----------------	---------	------

Seppälä Jalmari	34.30.4	1914
-----------------	---------	------

maraton

Riukka Timo	2.50.46	1988
-------------	---------	------

Riukka Esko	3.05.26	1984
-------------	---------	------

korkeus

Tukia Ismo	188	1971
------------	-----	------

pituus

Jussila Soini	627	1953
---------------	-----	------

Aaltonen Martti	626	1951
-----------------	-----	------

Kommeri Pekka	614	1968
---------------	-----	------

Salmela Raimo	611	1955
---------------	-----	------

3-loikka

Jussila Soini	13.20	1952
---------------	-------	------

kuula

Jussila Soini	13.47	1951
---------------	-------	------

Tuomaila Erkki	13.16	1952
----------------	-------	------

Tuomaila Leevi	12.79	1953
----------------	-------	------

kiekko

Tuomaila Erkki	47.05	1962
----------------	-------	------

Walldén Teuvo	40.70	1973
---------------	-------	------

Tuomaila Leevi	39.89	1950
----------------	-------	------

Jussila Soini	39.39	1951
---------------	-------	------

keihäs

Häkkälä Niilo	53.10	1951
---------------	-------	------

NAISET

kuula

Walldén Päivi	10.20	1985
---------------	-------	------

kiekko

Viljaniemi Päivi		
(nyk. Salojärvi)	40.26	1985

Walldén Päivi	38.28	1982
---------------	-------	------

Seppälä Onerva		
(nyk. Taavitsainen)	37.51	1955

Siiri Riukka, kylän ensimmäinen nainen armeijassa

TEKSTI JA KUVA: SIIRI RIUKKA. KYSYMYKSET: MATTI PIETINEN

1. Kerro jotain itsestäsi

20-vuotias myllykseläläinen nuori, joka parhaillaan suorittaa vapaaehtoista varusmiespalvelusta alikersanttina.

2. Vapaaehtoinen varusmiespalvelu, miksi?

Ollut pienestä asti haave päästä armeijaan, lukio aikana se vähän kariutui. Jostain se kipinä taas syttyi, että sinne on päästävä. Tähän on todennäköisesti paljon vaikuttanut isän mielenkiinto maanpuolustusta kohtaan ja pienestä pitäen olen ollut isän mukana erilaisissa tapahtumissa, kuten esim. juhlaparaatit ja markkinoilla Asikkalan Reserviläisten pisteellä ja hautuumaalla, kun siellä on ollut kunniavartio.

3. Missä palvelet, kuinka kauan?

Palvelen Porin Prikaatissa Niinisalossa raketinheitinpatterissa. Palvelusaika on 347 päivää, sillä olen suorittanut aliupseerikurssin. Olen sääaliupseeri, eli tehtävääni kuuluu olla ryhmänjohtajana säämiehistölle. Me luodataan tykistölle sääsanoma, jotta he pystyvät ampumaan tarkemmin.

4. Nykyinen päivärahahan suuruus ja kuinka lomamatkat tapahtuu?

Ensimmäiset puoli vuotta 5,10 €, siitä seuraavat kolme kuukautta 8,50 € ja viimeiset kuukaudet 11,90 €. Naisille lisätään päivärahaan 0,50 €/päivä, sillä Puolustusvoimat ei järjestä meille kaikkia päivittäin tarvittavia varusteita. Armeija järjestää tiettyihin kaupunkeihin lomakyydit ja varusmiespalveluksessa ollessa pystyy matkustamaan ilmaiseksi linja-autoilla ja junilla. Itselle kaikista helpoin kulkemismuoto on oma auto, jolla olen kulkenut tähän asti joka kerta.

5. Sotilas-slangi

gines = kiinnioloviikonloppu

härövarustus = varustus, jota ei ole puettu sääntöjen mukaan

tornari = kasarmilla leviävä huhu

6. Lähtisitkö uudestaan?

Lähtisin, intissä on oppinut paljon sellaista mitä muualla ei opi. Siellä tulee kasvettua niin henkisesti kuin fyysisestikin. Varsinkin varusmiesjohtajana oleminen opettaa todella paljon, sillä olet vastuussa myös muista kuin itsestäsi. Intissä on myös saanut todella paljon hyviä ystäviä, joihin varmasti pitää yhteyttä myös intin jälkeen.

7. Onko hyötyä tulevaisuudessa?

Armeijasta saatu johtajakoulutus auttaa varmasti tulevaisuudessa, jos työelämässä asettuu johtajatehtäviin. Intissä on myös oppinut tulemaan toimeen kaikkien ihmisten kanssa.

8. Kuinka inttiin sopeutui ja mikä edelleen kummastuttaa? Kerro alkupäivistä ja kokemukset tuvastasi.

Ensimmäiset viikot olivat raskaita, koska ei ollut totunut kävelemään ja seisomaan niin paljon. Ekat viikot oli myös henkisesti raskaita, koska ei ollut totunut olemaan 24/7 niin suuren ihmisjoukon keskellä. Meillä oli heti alkuunsa tuplakinkku (eli kaksi viikonloppua peräkkäin kiinni kasarmilla) niin loppujen lopuksi kaikkeen tottui todella nopeasti. Hankalinta oli muistaa teititellä ja herrotella/rouvitella ylempiarvoisia. Tällä hetkellä kaikki asiat, mitä intissä tehdään, tulee niin rutiininomaisesti, ettei osaa ajatella, että mikään olisi outoa tai että mikään kummastuttaisi. Ehkä nyt jo vähän jännittää, että miten siviiliin sopeutuu takaisin, kun on oppinut olemaan intissä.

9. Jotain, mitä haluat kertoa?

Jos on yhtään mielenkiintoa varusmiespalvelukseen naisena, niin suosittelen menemään, jos siviiliasiat on kunnossa. Armeijassa henkisesti rankinta on siviiliasiat. Sillä kaikkia ikäviä asioita, mitä siviilielämässä tapahtuu voi olla vaikea käsitellä, eikä siihen aina ole aikaakaan armeijassa.

Talvisodan syttymisestä 80 vuotta

Valma Pietisen evakkomuistoja (o.s. Inkiläinen, 1930-2008)

LIISA-MARJATTA PIETINEN

Evakkokori

Talvisodan syttymisestä tulee kuluneeksi 80 vuotta. Tässä erään evakon kokemuksia. Inkiläisen tila sijaitsi Valkjärvellä Oravaniemessä Vuoksen lähellä. Perinteinen kotieläintila, jossa oli hevoset, lehmät, siat ja kanat. Navetta oli vasta rakennettu vuonna 1935.

Vuonna 1939 perätupa määrättiin armeijan käyttöön. Omat tavarat piti ottaa pois ja tilalle tuli armeijan tavaroita puhelimineen ja karttoineen. Sen vuoden syksyllä lähistöllä tehtiin linnoitustöitä ja Viljo-veli joutui armeijan palvelukseen.

TALVISOTA SYTTY

Talvisota syttyi torstaina 30.11.1939. Illalla katsoessa rajallepäin puoli taivasta oli kuin voimakas punainen auringonlasku, kun rajalla paloi. Valonheittimet risteilivät taivaalla. Kuului tykkien jyminää ja ammuskelua.

Määräys tuli perjantai-aamuna ja kotoa oli lähdettävä. Enempää ei saanut ottaa mitä rekeen mahtui. Evästä ja vaatetta pakattiin mukaan, Valmalle laitettiin ylle monta mekkoa päällekkäin. Hevonen rekeä vetämään ja muut eläimet piti jättää. Pitkin päivää oli mennyt jo paljon väkeä Oravaniemen kärjen suuntaan. Iltapäivällä, kun alkoi hämärtää, oli Inkiläisten vuoro liittyä mukaan.

Niemen kärjessä oli normaalisti toimiva lossi, jolla Vuoksi ylitettiin. Nyt ohelle oli järjestetty armeijan lossi, joka pystyi ottamaan ainakin kuusi hevosta kuormineen. Näin päästiin Vuoksen yli ja yö oltiin sukulaisten luona. Aamulla jatkettiin matkaa hevosella ja reellä. Matkalla yövyttiin ennen kuin päästiin Koljolan juna-asemalle. Naiset ja lapset matkustivat junalla ja miehet tulivat hevosten

kanssa perässä. Kaksi vuorokautta oltiin junassa ennen kuin päästiin Hämeeseen Humppilan asemalle. Vaunussa oli vauvoja, joita äidit eivät koko matkan aikana päässeet pesemään. Tunnelma matkalla oli apea, mielessä oli jännitys ja pelko tulevasta. Perjantaina oli lähdetty evakkoon, niin jo maanantaina kuultiin, että kotitilalla sotilaat olivat ampuneet eläimet parteen ja polttaneet rakennukset. Joulukuun 3. päivänä vihollinen oli vallannut useita Valkjärven kyliä.

EVAKOSSA

Humppilan asemalta evakot vietiin työväentalolle, jossa pääsivät ruokailemaan ja lattialle nukkumaan. Seuraavana aamuna porukkaa haettiin monella hevosella, Inkiläisen perhe pääsi Rukkoon isoon maalaistaloon. Neljä perhettä joutui asumaan samassa tuvassa. Jokainen osallistui töihin, kuka keittiössä, navetassa jne. Miehet tulivat myöhemmin hevosten kanssa samaan taloon. Koko talvi asuttiin näin yhdessä.

TALVISOTA LOPPUI

Talvisota loppui maaliskuussa. Kun rauhanehdot kuultiin, niin yhdenkään karjalaisen silmäkulma ei ollut kuiva. Miehet pääsivät armeijasta siviiliin. Karjalaisia ruvettiin sijoittamaan eri puolille Suomea pika-asutusmääräyksillä. Inkiläisen perhe muutti vuonna 1940 Soiniin pika-asutustilalle, sieltä annettiin 80 hehtaaria suota ja korpea.

JATKOSOTA

Tilaan ei kuulunut rakennuksia, vaan asuttiin yhdessä huoneessa Ojalan talossa, Ojanperän kylässä. Aikomuksena oli raivata peltoa ja rakentaa koti. Vastaanotto Soinissa oli lämmin. Ihmiset olivat kovia laulamaan Pohjanmaalla ja niinpä Ojalankin taloon kokoonnuttiin harjoittelemaan kinkerivirsiä.

Lapset olivat uimassa joella, kun he näkivät papin ajavan polkupyörällä tietä pitkin sillan yli. Kaikki jännittivät mihin taloon pappi meni, sillä eihän hänellä voinut olla muuta kuin kuolinsanoma rintamalla kaatuneesta. Pappi meni Niemelään. Soinissa oltiin vain yksi talvi.

Valma oli neljännellä luokalla syyslukukaudella. Koulu toimi keväällä vain kaksi viikkoa, kun opettaja lähetettiin opettamaan Vienan Karjalaan.

TAKAISIN KARJALAAN

Vuonna 1942 päästiin takaisin Karjalaan. Soinin talosta ostettiin lähtiessä harmaa lehmä. Liinu-

hevonen pääsi myös mukaan. Kun hevonen oli päässyt Sopukanmäen alle, se oli katsellut tarkasti ympärille. Inkiläisen talon kohdalle tultaessa se ei olisi millään jatkanut matkaa. Kylässä oli kaikkialla roskia, sodan jäljet näkyivät. Kylän taloista oli vain kaksi jäänyt pystyyn. Aino ja Jooseppi Sotku asuivat kylän laidassa. Venäläiset olivat tehneet heidän navetasta kolhoosin, jossa oli 12 huonetta. Koko takaisin palannut kylän väki asui näissä huoneissa. Jotkut alkoivat rakentamaan uutta taloa. Viljo-veli oli sodassa, joten Valma asui kaksi vuotta äitinsä kanssa noissa huoneissa.

Elämä jatkui sodasta huolimatta. Oli martha- ja muuta yhdistystoimintaa ja koulua käytiin. Sota vaatii uhrinsa, Valkjärven hautausmaalle siunattiin kerralla 10 arkkua. Eno oli ensimmäinen, joka tällä väliajalla siunattiin Valkjärven hautausmaalle.

Takaisin Karjalassa ollessa Valmalla oli vuorossa 5-6 luokka. Samassa rakennuksessa oli kauppa ja koulu.

SUURHYÖKKÄYS JA UUELLEEN EVAKKoon

Kun suurhyökkäys alkoi perjantaina 09.06.1944, niin sunnuntaina tuli määräys lähteä Korpiojan asemalle. Liinu-hevonen saatiin mukaan. Matkalla asemalle juostiin lentokoneita piiloon metsään. Vasta illalla tuli sellainen juna mihin heidät laitettiin. Junalla tultiin Lahden asemalle, josta siirryttiin Vesijärven satamaan ja proomulla lähdettiin Vesijärvelle. Kuultiin, että ollaan Vääksyn kanavalla ja piti nousta kannelle katsomaan miltä kanava näytti. Proomu vei evakot Kuhmoisiin, jossa päästiin seurantalolle yöksi. Seuraavana päivänä jatkettiin Kuhmoisista Padasjoen satamaan Suomi-laivalla ja sieltä evakot vietiin kuorma-auton lavalla Leo Pastilan taloon Toritulle.

OMA MAATILA

Viljo-veli pääsi syksyllä siviilin armeijasta. Oli ollut monessa kovassa paikassa mm. Nietjärven taisteluissa. Hän ilmoitti, ettei Soinin korpeen enää lähdetä, vaan hän etsii jostakin maatilan. Niinpä talvella vuonna 1945 Salpauselän kisojen aikana he muutti Hämeenkoskelle (Koski HL) Hovin tilalle. Liinu-hevonen oli vielä mukana. Koskella päästiin heti kevättöihin ja Inkiläisten elämä asettui Hämeeseen.

Valma muutti Laurin ja kahden lapsensa kanssa Iso-Äiniölle, Kyöstilän tilalle vuonna 1954. Vuonna 2008 Valma Pietinen laskettiin haudan lepoon Asikkalan hautausmaalle. Hautaan ripoteltiin entisen Valkjärven kirkkomaan hienoa hiekkaa.

Valma Pietisen haastattelun pohjalta kirjoitti Anitta-Inkeri Tervo

Luonnonsuojelualue

TEKSTI: LIISA-MARJATTA PIETINEN

MATTI PIETINEN

Tarmo Blad esitteli Kaupinsaareissa, Jyrki Näsin maalla olevan luonnonkiviasetelmaa. Iso kivi on kolmen aluskivien päällä. Kiven koko on noin 4x4 metriä ja noin 2,5 metriä korkea.

Tarmo Bladin neljän hehtaarin alue on toistaiseksi voimassa olevalla vapaaehtoisella sopimuksella Ely-keskuksen Metso -luonnonsuojelualueena, jossa maapohja jää omistajalle. Metso on Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma ja sopimusvaihtoehtoja on erilaisia. Tarmon valitsemien sopimuksen mukaan alueella ei saa kaataa puita tai hoitaa metsää, eikä ajaa moottorikelkalla. Siellä voi metsästää, kerätä sienä ja marjoja sekä Kaupinsaaren silta säilyi.

Metsässä on havaittu liito-oravia. Alueella sijaitsee vanhoja puita, kuten kuusia, haapoja, mäntyjä ja pahkaisia koivuja. Puihin ei ole koskettu noin 60 vuoden ja pisimmät puut ovat noin 30 metrin pituisia. Paikka on ihanteellinen luonnonsuojelualueelle. Äinään seudulla muillakin metsänomistajilla on luonnonsuojelumetsiä.

Lisätietoja:

www.metsonpolku.fi

KAUPINSAARENLAAVU

Tarmo Blad tarjosi laavun paikkaa Heinäjärvenjoen varresta, kun hän kuuli polkureitin suunnittelusta. Laavun edestä on kaivettu noin 1800-luvulla uittoränni, joka oli puomitettu. Laavun takana kulkee luonnon oja ja Tarmon maan raja on purossa. Hilliläinen Timo Jussila veisti laavun hirret ja laavu koottiin talkoilla. Kaupinsaarenlaavu on osana Aurinko Ilves-polkureittiä, joka avattiin vuonna 2000.

Inkilän Ilmarin kauppa ja tukinajurit

Myllykselän tienhaarassa, mustavalkoisessa tienviitassa luki silloin Joenniemi. Pienessä vaatimattomassa mökissä piti kyläkauppaa Ilmari Tuomaila 1900-1945 eli Inkilän Ilmari. Hän asui ensin äitinsä Olgan kanssa, joka kuoli vuonna 1925, sen jälkeen hän avioitui Sylvi Strömin kanssa. 30-luvulla kaupahuone oli porstuan peräkamari, melko pieni tila. Niissä tiloissa oli tarjolla monenlaista tavaraa, niin kuin sen aikaisissa kyläkaupoissa oli tapana.

Tien vieressä oli TB:n bensamittari, vieressä oli myllykseläläisten iso maitopöytä. Tonkien tuojat ja hakijat kävivät ostoksilla kaupassa. Kesäsunnuntaisin kaupan rapuilla istui kaljan juojia. Lailas-Vikki osti kerralla risun (korin) B-kaljaa, tuhoten sen päivän aikana. Limsat, joita Ilmari myi, olivat Saarion Virvokkeen vihreä jääkerma, portteri ja punainen limonaadi.

Kaupan tiskillä oli punnusvaaka ja paksu nippu valkeaa käärepaperia, johon Ilmari rintataskustaan otamalla kynällä laski ostokset yhteen. Hän teki paperista tuutin, johon laittoi joitain karamelleja kaupankäynniksi. Kun olin juuri ja juuri oppinut ajamaan polkupyörällä ajon, äiti laittoi hakemaan Ilmarin kaupasta markan hiivaa. Suuresta hiivapaketista kauppias leikkasi karhunlangalla määrätyn hintaisen palan.

Talvisaikaan Ilmarin kaupankäyntiä lisäsi tukinajurit. Äinään takamaan puutavara ajettiin pääsääntöisesti Tommonlahdelle. Tukit Tommon rantaan ja halot Kekälhaaruun, josta ne lastattiin proomuihin. Tukkitie kulki Karsillasta Nybergin ohi Inkilään, Pakiston pellon, Peltomaan korven, Nikkilän ja Pirttilän hakoja kautta Riukan Kukonojalle, siitä Pahnämäen alas laskien Tupalan niitun kautta Tommon rantaan. 30-luvulla oli Mäkelän metsässä suuri savotta, ajureita oli ollut toistasataa. Tyhjiä hevosten paluuliikenne rannasta oli Tupalan kautta Myllykselän kylätietä. Kihlualta saakka ajo oli ollut yleensä puolentoista reissun ajoa.

Ilmari myi rahtiajureille kahvia ja vesirinkeleitä. Kilpaileva yritys oli Härkämäen alla Rantasen Eemelin (Chaplin) kahvikota. Ilmari kuoli vuonna 1945 ja muutaman vuoden kuluttua Sylvi meni naimisiin Albert Heinosen kanssa. Kauppa muuttui postiksi, siirtyen myöhemmin "saaren kaupunkiin". Postimestari Pertti jäi mieleen verkkaisesti liikkuvana, huumoriaikin hallitsevana, joka holkkisaimaa huulillansa toimitteli postiasioita.

Esko Riukka

Pellilän kirjasto vakiinnuttanut toimintansa

LEENA ETU-SEPPÄLÄ

Pellilän kirjasto täyttää pian viisi vuotta. Vaikka vain pieni osa Äinään seudun asukkaista on tähän asti käyttänyt hyväkseen tätä maksutonta ja kaikille kyläläisille tarkoitettua palvelua, kirjasto on osoittautunut varsinaisen toimintansa ohella myös monella tavalla käyttökelpoiseksi kokoontumispaikaksi. Aktiivisille lukijoille ja satunnaisille kävijöille kirjastosta on tullut kirjojen löytötori ja juttutupa. Laki-asiain toimiston asiakasneuvotteluille kirjasto on sopeva paikka, ja tämän lisäksi kirjasto on toiminut menestyksellisesti ennakkoäänestyspaikkana kunnallisvaaleissa, eduskuntavaaleissa ja EU-vaaleissa.

Kirjavuosi 2019 on ollut hyvä myös oman kirjastomme kannalta. Kyläisten luettavaksi on hankittu runsas valikoima juuri ilmestyneitä menestyskirjoja: Hotakaisen Kimi-kirja, Minna Canthista kertova Rouva C, Sylvi Kekkosesta tehty Ensimmäinen nainen, Jari Tervon Loiri-kirja sekä tuoreimpina asikkalalaisen Petri Tammisen Musta vyö, hänen poikansa Antti Rängän Jalat ilmassa ja Sofi Oksasen Koiratarha. Kokonaisuudessaankin Pellilän kirjasto on tarjonnaltaan monipuolinen, ja kaikille halukkaille löytyy varmasti lukemista.

Kuluvan vuoden viimeinen kirjastopäivä on torstai 12.12. jolloin tarjolla on jouluglögiä. Sitten ensi vuonna juhliitaan, kun Pellilän kyläkirjasto täyttää huhtikuussa viisi vuotta. Sen kunniaksi tarjoamme 16.4. synttärakahvit Penan pubissa lukijoillemme ja

muille kyläläisille. Tervetuloa glögille joulukuussa ja juhlahahville huhtikuussa!

Leena Etu-Seppälä
Pellilän kirjasto
Tuukkalantie 12
17450 Iso-Äiniö
044 9675 156
leena.etuseppala@luukku.com

**Pellilän kirjaston aukioloajat
keväällä 2020
torstaisin klo 16-19**

2.1.
16.1.
30.1.
13.2.
27.2.
12.3.
26.3.
16.4.

Kirjaston 5-vuotisjuhla

30.4.
14.5.
28.5.

KINKERIPAIKKA?

Onko kevättalvella Joenniemen tai Myllykselän kylissä paikkaa, Äinään seudun kylien yhteisille Asikkalan seurakunnan järjestämille kinkereille? L-M 050-3562 464

KYLÄKIRJAAN AINEISTOA

Tuo materiaalia ja/tai kerro ajatuksia kyläkirjaan liittyen ennen joululaulu-iltaa lauantaina 21.12.2019, klo 17-18 Niemimäen juhlatilalle.

KYLÄTOIMIKUNNANJÄSENET 2019-2020

Vesa Porkola puheenjohtaja	vesa.porkola@gmail.com	044 7056 266
Tuula Aaltonen varapuheenjohtaja/web-sivut	tuula.oma@gmail.com	040 9002 953
Minna Pettinen sihteeri/facebook	minna.pettinen@elisanet.fi	050 3590 099
Emma Murto web-sivut	emma.piispanen@gmail.com	041 5366 889
Pirkko Lohtari rahastonhoitaja	pirkko.lohtari@phnet.fi	044 306 3667
Aila Niemimäki	ailajapaavo@outlook.com	040 4172 235
Petri Pettinen	petri.pettinen@elisanet.fi	0400 158 247
Juha Vaso	juha.vaso@pp.phnet.fi	050 5265 990
Liisa-Marjatta Pietinen Äinämöinen/kyläkirjatoimikunta	pietinen.liisa@gmail.com	050 3562 464
Matti Pietinen Äinölän isäntä	m.pietinen@gmail.com	050 3035 806

ÄINÄMÖINEN 3/2019 JOULUKUU

Kuvia, tekstit ja taitto: Liisa-Marjatta Pietinen

Kuvia ja ideoita: Matti Pietinen

Oikoluku: Eveliina Markkinen ja kyläyhdistyksen jäsenet

Äinämöiseen tuleva aineisto 15.3., 15.7., 15.11. mennessä toimitukseen.

Kiitos aineistoa antaneille! Kiitos lehden jakajille.

Painos: 260 kpl

Painotyö: Lahden Väriasemointi Oy

Äinämöinen-lehti ilmestyy alueen postilaatikoihin huhti-, elo- ja joulukuussa. Aiemmin ilmestyneet lehdet ovat luettavissa <https://www.ainaanseutu.net/>

Mainoksia myydään 2020 lehtiin.
m.pietinen@gmail.com, 050-3035 806

Äinölän varaukset ja irtaimiston lainaukset Matti Pietiseltä.

TAPAHTUMAT 2020

Helmikuu

su 9.2. **MARKKINAHIIHDOT**, Niemimäki, Kukkuramäentie 14, klo 10-14
ti 11.2. **KYLÄILTA JA KYLÄYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS**,
Niemimäki, Kukkuramäentie 14, klo 18-20

Maaliskuu

su 15.3. **PILKKIKISAT**, Talassaari, Talassaarentie 65, klo 10-13

Huhtikuu

su 5.4. **ÄINÄMÖINEN 1-2020** ilmestyy
su 12.4. **KYLÄLENKKI, Vähimaa:** Padasjoentie 456, vanhan koulun kenttä, klo 12
su 12.4. **KYLÄLENKKI, Iso-Äiniö:** Seurojentalo Äinölä, Myllykseläntie 27, klo 11
su 12.4. **MUNAJAHTI**, Luontokeskus, Karsillantie 97, klo 12
su 19.4. **KYLÄLENKKI, Joenniemi:** klo 10
su 26.4. **KYLÄLENKKI, Myllykselä:** Tupalan talomuseo, Myllykseläntie 224, klo 12

Toukokuu

pe 1.5. **VAPPUTULET**, Luontokeskus, Karsillantie 97, klo 13
xx xx.5. **LEHMIEN LAITUMELLE LASKU**, Perttulan tila (Murto), Vähimaantie 119

Kesäkuu

su 7.6. **ÄINÄÄN KYLÄMARKKINAT**, Seurojentalo Äinölä, Myllykseläntie 27, klo 12-15

Heinäkuu

ke 1.7. **KYLÄPICNIC NYTTÄRIT**, Seurojentalo Äinölä, Myllykseläntie 27, klo 18
xx.xx.xx **LAULUILTA**, Tupalan talomuseo, Myllykseläntie 224, klo 18-20
ke 15.7. **VANHAN AJAN TANSSIT**, Seurojentalo Äinölä, Myllykseläntie 27, klo 19-23

Elokuu

ÄINÄMÖINEN 2-2020 ilmestyy

Syyskuu

la 5.9. **NÄKEMIIN KESÄ-LYHTYJEN YÖ!** Luontokeskus, Karsillantie 97, klo 20,

Joulukuu

ÄINÄMÖINEN 3-2020 ilmestyy
JOULUKALENTERI
su 20.12. **OHJELMALLINEN JOULULAULUILTA**, Niemimäki, Kukkuramäentie 14

Tarkempia tietoja tilaisuuksista:

- ✓ kylän ilmoitustauluilla
- ✓ nettisivuilla www.ainaanseutu.net
- ✓ facebook- ainaanseutu
- ✓ Äinämöisessä
- ✓ Asikkalan kesälehdessä ja Päijät-Hämeen kylälehdessä